

I UVOD

MALOLJETNIČKA DELIKVENCija

Svi obrasci devijantnog ponašanja djece i maloljetnika različite biološke-geneske, socijalne i psihološke geneze koji izlaze (odstupaju) iz okvira društvenih (etičkih i zakonskih) normi, i nepovoljno utiču na dalji razvoj ličnosti djece i maloljetnika. To su moralni, društveni i zakonski prestupi djece i maloljetnika. Zbog toga je često u upotrebi pojam maloljetničko prestupništvo.

Delinkvencija (*latinski. delinque - pogriješiti, činiti krivična djela*) obuhvata teže oblike asocijalnog, antisocijalnog i kriminalnog ponašanja, kao što je: krađa, pljačka, namjerno izazivane štete i požara, huliganstvo. Izraz se obično koristi kada je riječ o maloljetnim počiniocima krivičnih djela. Maloljetničko prestupništvo se definiše kao svako ponašanje pojedinca ili grupe mladih koje je protivdruštveno i neprihvatljivo – kojim se krše pravila ili norme društva, kada je društvo vidljivo i izaziva spontano i/ili organizovano društveno reagovanje u namjeri da se zaštite dobra i vrijednosti i sami akteri takvog ponašanja.¹

Široka je lepeza poremećaja ponašanja ljudi, posebno djece i maloljetnika. U literaturi i zakonskoj praksi, najčešće se govori o dvije osnovne grupe poremećaja ponašanja. Prvu grupu čine blaži oblici poremećaja i ponašanja djece i maloljetnika – vaspitna zapuštenost, a drugu grupu čine teži oblici poremećaja u ponašanju – maloljetnička delinkvencija ili kriminalitet maloljetnika.

Sve češće u medijima, crnim hronikama naših novina nespominju se imena počinitelaca krivičnih djela, ispisani su samo njihov i inicijali, zbog toga što se skoro svakodnevno dešava da zakone krše i osobe znatno mlađe od 18 godina. „Maloljetnik N.N. opljačkao prodavnicu”..... „Dečaci M .D. i T.M optuženi za silovanje”...Ovakvi naslovi sve više pune rublike crne hronike. Gotovo da ne prođe dan a da se u medijskim izveštajima ne nađu inicijali iza kojih se krije djete-delinkvent.

Tako i u pisanim i elektronskim medijima Republike Srpske sve su češće zastupljene informacije o brojnim krivičnim djelima čiji su počinioci maloljetna lica, Upravo to upućuje na zaključak da je maloljetni kriminalitet u našoj zemlji u porastu.

Opšte stanje u Republici Srpske u posljednje dvije decenije uticalo je na prestupničko ponašanje maloljetnih. Građanski rat na prostorima Republike Srpske donio je sa sobom dugotrajne društvene i ekonomske krize, ali do širenja asocijalnih i socijalnih pojmova. Upravo u tom periodu borbe za opstanak i preživljavanje, došlo je do znatne erozije tradicionalnih normi i sistema vrijednosti , što se u najgorem obliku odrazilo na mlade.

¹Prof.dr sci.med. Aleksandar Milić-Psihosocijalni aspekti maloljetničke delinkvencije,2010, godina, strana.13